

PRO SAMU

AKTIVITA: MILÁ SAMO...

Anotace:	Aktivita žákům prostřednictvím diskuze a psaní dopisu umožňuje zamyslet se nad osudy civilistů, do jejichž životů vstoupila válka. Vede je k reflexi pocitů člověka, rozvíjí jejich schopnost empatie, tolerance a respektu k jiným lidem.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace OV: společenskovední vzdělávání (občanský vzdělávací základ), jazykové vzdělávání a komunikace
Průřezová témata:	GV: OSV, VMEGS, MKV OV: OVDS
Klíčové kompetence:	GV: komunikativní, sociální a personální, občanská OV: komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	16+
Cíle:	Žáci: <ul style="list-style-type: none">▪ uvědomují si, jak válka ovlivňuje životy běžných civilistů,▪ při psaní dopisu formulují svůj názor,▪ rozvíjejí svou schopnost naslouchat druhým a sdílet své emoce.
Délka:	120 min. (včetně projekce filmu)
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none">▪ PRACOVNÍ LIST▪ flipchart▪ psací potřeby
Postup:	<ol style="list-style-type: none">1. Před projekcí položíme žákům otázku: Jakou nejvíce nepříjemnou věc jste v poslední době viděli (násilný výjev, záběry na oběti nehody, týrání zvířat atd.) a kde se s takovými záběry nejčastěji setkáváte (televize, internet, hry...)? Odpovědi zapisujeme na tabuli. POZNÁMKA: Film Pro Samu obsahuje explicitní záběry z nemocnice pro oběti válečného konfliktu, mrtvé nebo zraněné. Je proto na místě žáky na tento fakt dopředu připravit.2. Necháme žáky, aby se samostatně zamysleli nad tím, co jim při pohledu na nepříjemnou skutečnost nejvíce pomáhá. Své myšlenky si mohou sepsat na papír. Spolužáky necháme citlivě reagovat, aby zjistili, že mnoho z nich sdílí podobné pocity a že si mohou vzájemně

vypomocť a poradit, co v takové situaci dělat. Vysvětlíme žákům, že ve filmu, který uvidí, je zachycen příběh syrských lidí, kteří trpí v nehorší občanské válce současnosti, a součástí filmu jsou i drastické scény.

3. Následuje **projekce filmu**.

4. Dostatečný prostor věnujeme reflexi filmu. Bezprostředně po projekci vyzveme žáky, aby jedním slovem vyjádřily pocity, které v nich film vyvolal. Nekomentujeme ani nehodnotíme jednotlivé odpovědi. Slova zapisujeme na tabuli. Pokud se určité slovo opakuje, uděláme k němu čárku. Můžeme pak vidět, jak film působil na třídu jako celek.

POZNÁMKA: Reflexi doporučujeme provést bezprostředně po zhlédnutí filmu hlavně z toho důvodu, že se jedná o velmi těžké téma – násilí ve válečném konfliktu.

5. Můžeme provést ještě reflexi metodou I.N.S.E.R.T. Metoda pracuje se znaménky plus (+), minus (-), vykřičník (!) a otazník (?), které napíšeme na tabuli. Ke znaménku plus žáci uvádějí to, co na filmu vnímají jako pozitivní, ke znaménku minus naopak to, co vnímají jako negativní, k vykřičníku, co je překvapilo (silný moment), a k otazníku, jaké v nich film vyvolal otázky.

6. Poté žáky seznámíme s metodou RAFT – mohou napsat libovolné postavě z filmu, v libovolné formě, na libovolné téma, a dokonce mohou psát i jiným než svým jménem. Rozdáme jim

PRACOVNÍ LIST, kde je vše podrobně vysvětleno. Ten samostatně vyplní.

Reflexe:

Vyzveme žáky, aby ostatní seznámili se svým pracovním listem, především s tématem sdělení. Pracovní listy lze také vystavit formou tzv. tiché galerie, kdy listy rozložíme po třídě a necháme žáky, aby si je bez komentářů prošli a přečetli. Nestihneme-li jednotlivá sdělení představit ve vyučovací hodině, můžeme pracovní listy vystavit na nástěnku nebo se k nim vrátit v příští hodině.

Zkušenosti z praxe:

Výuka probíhala kvůli koronavirové karanténě distanční formou. Aktivitu jsem připravil na školním Moodle a žáci měli pět dnů na zkouknutí filmu a vypracování úkolů. V přípravné online hodině jsme předem probrali specifika filmu: jde o film emočně náročný, z válečného konfliktu a obsahuje záběry, které jsou drastické a šokující. V diskuzní hodině po zhlédnutí filmu jsme si v Moodle postupně ukazovali „jedno slovo“ těch, kteří ho tam zapsali (někteří ho vyslovili ústně až během hodiny), každý také mohl „své slovo“ okomentovat. Metoda splnila svůj účel. Mohli jsme sdílet své pocity a asociace.

Následně jsem zařadil metodu I.N.S.E.R.T. Bavili jsme se o tom, co pozitivního a negativního bylo ve filmu, co žáci považují za silný moment, a otázky a nejasnosti jsme si nechali až na konec aktivity. Dostali jsme se tak na témata, která moc nezazněla v rámci „jednoho slova“, např. hrdinství obyčejných lidí, solidarita, boj za svobodu, za ideály a za přátelství apod. (V metodě jednoho slova převažovaly spíše negativní emoce reagující na hrůzy války.) Další smysluplné rozšíření diskuze znamenaly zprávy, které byly žáky vytvořeny metodou RAFT. Bylo vidět, že si s tím dali práci a opravdu se snažili vcítit do role. V téhle fázi jsme asi nejvíce diskutovali o relativitě ne/šťěstí (můj „problém“ v porovnání se životy lidí z filmu vlastně není žádný problém). V závěru jsme ještě probrali otázky, které žáky k filmu napadaly (především další osud protagonistů filmu a také nynější situaci v Sýrii: proč je pro protagonisty těžké se vrátit). Celkově myslím, že aktivita funguje dobře. Film je náročný, ale žáci jej hodnotili pozitivně, jako velké poučení a zkušenost.

Jiří Kleker, Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb, Litoměřice, 2. ročník

Ukázka realizace:

Milá Samu, po zhlédnutí filmu o vašem životě jsem si uvědomila spoustu věcí. Jsem vděčná za to, kde jsem se narodila. Nedokážu si představit samu sebe ve vaší situaci. Obdivuji tvé rodiče, kteří bojovali od začátku až do konce. Tolik nebezpečí a strachu je každý den doprovázelo. Položili by za tebe život. Žít v téhle situaci není vůbec lehké. Obdivuji hlavně tvého otce, který byl odvážný pustit se do záchrany jakéhokoliv života. Do konce tvého života ti přeji jen zdraví, lásku a štěstí. Snad zbytek tvého života bude lepší než tvůj začátek.

Chci vám jen sdělit, abyste si vážili toho, co máte. Máte možnost studovat, sdělit svůj vlastní názor a hlavně máte svobodu, o kterou jsme se svou ženou, dcerou a přáteli bojovali. Byli jsme však donuceni své město Aleppo opustit. Dnes žiji se svou ženou a dvěma našimi dětmi v Británii a jsme moc šťastní, že to pro nás dopadlo takhle dobře... Dost lidí totiž takové štěstí jako my nemělo. A proto si važte všeho, co máte: rodiny, přátel, zázemí. Mějte se rádi a žijte každým dnem naplno, nikdy nevíte, co se může stát.

Mám zůstat nebo odejít? Den ode dne je tato otázka těžší a těžší. Nevím, jak dlouho to ještě budu moci vydržet. Každý den je nás čím dál míň, zásoby jídla se tenčí, díkybohu, že máme aspoň elektřinu a pitnou vodu. Nevím, jestli to ještě má cenu za takovou obrovskou oběť. Každý den slyším výbuchy, které jsou čím dál blíže od nás, a bojím se, že jednoho dne nás to zasáhne. Mám strach. Když vyjdu ze svého úkrytu, vidím jen chaos a zbytky toho, čemu jsem ještě nedávno říkal DOMOV. Nyní je pohřben sutí a prachem. I kdybych odešel, nevím kam a co by mně čekalo na druhé straně. Doufám, že to již brzy skončí...